MILJØ-
DIREKTORATET

Høring av forslag om endring i produktforskriften kapittel 4 om persistente og organiske forbindelser

Forslaget gjelder gjennomføring av tre endringsforordninger til forordning (EU) 2019/1021 om persistente organiske forbindelser (POPs-forordningen), som i norsk rett er gjennomført i kapittel 4 i produktforskriften.

Endringer gjelder oppføring av perfluoroktansyre (PFOA), dets salter og PFOA-relaterte forbindelser og dikofol i vedlegg I, samt endringsbestemmelsene for perfluoroktansulfonsyre og dets derivater (PFOS) i vedlegg I. Endringene vurderes til ikke å medføre vesentlige økonomiske og/eller administrative konsekvenser.

Vedlagt er forslag til endringsforskrift og vi ber om kommentarer til forslaget innen 16.11.2020.

Bakgrunn

POPs-forordningen, forordning (EU) 2019/1021, er gjennomført i norsk rett i kapittel 4 i produktforskriften. POPs-forordningen regulerer produksjon, omsetning, bruk, utslipp og avfallsbehandling av persistente organiske miljøgifter (POPs). Den gjennomfører de forpliktelsene EU/EØS landene har gjennom Stockholmkonvensjonen og POP-protokollen i Langtransportkonvensjonen.

EU vedtok følgende endringsforordninger til vedlegg I til POPs-forordningen. Vedlegg I inneholder en liste over stoffer, som er oppført i konvensjonen og i protokollen, samt stoffer som kun er oppført i konvensjonen, som er omfattet av forbud og restriksjoner i produksjon, bruk og omsetning:

- (EU) 2020/784 for PFOA, dets salter og PFOA-relaterte forbindelser, den 8. april 2020 med senere korrigeringer.
- (EU) 2020/1203 for PFOS, den 9. juni 2020
- (EU) 2020/1204 for dikofol, den 9. juni 2020

Rettsaktene har trådt i kraft i EU. De forventes å bli tatt inn i EØS-avtalen og Norge vil derfor være forpliktet til å gjennomføre forordningene i norsk rett.

Hovedinnhold i forordning (EU) 2020/1204 om dikofol

Endringsforordningen innebærer at dikofol føres opp i vedlegg I til EUs POPs-forordning (EU) 2019/1021.

Hovedinnhold i forordning (EU) 2020/784 om PFOA

Endringsforordningen innebærer at PFOA føres opp i Del A i vedlegg I til POPs-forordningen. Produksjon, bruk og omsetning av PFOA, dets salter og PFOA-

relaterte forbindelser over gitte grenseverdier blir da forbudt, men en lang rekke tidsbegrensede unntak gjelder. Det henvises til selve reguleringsvedlegget og korrigendum for detaljer pga. den lange teksten.

Hovedinnhold i forordning (EU) 2020/1203 om PFOS

Endringsforordningen gjelder det siste og eneste unntak for bruk av PFOS som skumdempende middel i hardforkromming i lukkede systemer. Dette unntaket har tidligere ikke hatt tidsbegrensning. Denne endringsforordningen omgjør unntaket til et spesifikt unntak som gjelder frem til 2025.

Endringsforordningen innebærer at i Del A i vedlegg I til forordning (EU) 2019/1021, punkt 4 i fjerde kolonne ("Spesifikk unntak vedrørende bruk som mellomprodukt eller andre presiseringer") for PFOS endres.

Endringer av dagens regelverk

Forordning (EU) 2019/1021 (POPs forordningen) er gjennomført i produktforskriften § 4-1. Gjennomføring av endringsforordningene vil skje ved endring i produktforskriften § 4-1 første ledd, se vedlagte forslag til endring av kapittel 4 i produktforskriften. PFOA, PFOS, og dikofol vil bli nevnt i oppregningen over endringsforordninger for POPs som gjennomføres i norsk rett gjennom denne bestemmelsen.

PFOA er i dag regulert i REACH-forordningen[1] vedlegg XVII, post 68. En endringsforordning til REACH vedlegg XVII som vil fjerne reguleringen av PFOA i REACH, vil sannsynlig bli vedtatt og tre i kraft i starten av 2021.

Konsekvenser av reguleringen

Forordningene (EU) 2020/784, (EU) 2020/1203, og (EU) 2020/1204 ble publisert i EUs Official Journal, henholdsvis 15. juni 2020, 18. august 2020, og 18. august 2020. For forordninger som er fastsatt i EU, er det ingen mulighet til å påvirke innholdet i forordningen. Forslaget om å gjennomføre forordningen i Norge innebærer en harmonisering med EUs kjemikalieregelverk og ingen særnorske krav.

De aller fleste norske bedrifter som produserer, omsetter eller benytter kjemikalier i sin produksjon opererer internasjonalt. Dersom disse bedriftene fortsatt ønsker å ha tilgang til det europeiske markedet må de oppfylle kravene i det nye EU-regelverket, uavhengig av om reglene gjennomføres i Norge eller ikke. Selve gjennomføringen i norsk regelverk vil derfor ikke medføre

[1] Europaparlaments- og Rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH)

administrative eller økonomiske konsekvenser utover endringene som allerede følger av EUs gjennomføring.

Bruk av kjemikalier kan forårsake helse- og miljøskader, enten som en direkte følge av bruk av enkeltstoffer, eller som en følge av den samlede eksponeringen for mange forskjellige stoffer. Det er derfor viktig å regulere bruken av dem. Den pågående harmoniseringen av regelverket på kjemikalieområdet medfører effektivisering og sikrer like rammebetingelser for bedriftene på tvers av landegrensene i EØS-området. Det er vanskelig å anslå nytten for helse og miljø av disse avgrensede reguleringene, men den samlede innstrammingen av kjemikaliepolitikken i EØS-området forventes på lengre sikt å medføre en betydelig reduksjon i omfanget av skader som kan knyttes til kjemikaliebruk.

Samlet sett vurderer Miljødirektoratet det som at de foreslåtte endringene i produktforskriften er gjennomførbare og ikke kommer til å medføre vesentlige økonomiske og/eller administrative konsekvenser.

Høringsfrist

Kommentarer til forslaget sendes Miljødirektoratet innen 16.11.2020.

Vi ber om at departementer og de enkelte organisasjonene orienterer relevante etater, underliggende forbund, medlemsbedrifter mv. om høringen.

Eventuelle spørsmål til høringen kan rettes til:
Trine-Lise Torgersen, trine-lise.torgersen@miljodir.no
Mitsuko Komada, mitsuko.komada@miljodir.no

Vedlegg:

- Forslag til endringsforskrift
- Endringsforordninger, (EU) 2020/784 og korrigendum, (EU) 2020/1203 og (EU) 2020/1204 på engelsk/dansk